

LATVIJAS REPUBLIKAS
FINANŠU MINISTRIJA

Par minimālo VSAOI ietekmi uz biedrībām un nodibinājumiem

Finanšu ministrija 2016.gads

ES fondu attiecināmo izmaksu nosacījumi (1)

- Tiešās attiecināmās izmaksas projekta iesniegumā plāno, pamatojoties uz **MK noteikumos par specifiskā atbalsta mērķa ieviešanu** definētajām projekta tiešajām attiecināmajām izmaksām (**MK noteikumus izstrādā atbildīgās ministrijas**).
- Saskaņā ar horizontālajām vadlīnijām ¹ tiešās attiecināmās izmaksas projektos var būt šādas:
 - darba alga (terminēts līgums un līgums uz nenoteiktu laiku) un **obligātās sociālās iemaksas**, tai skaitā citas normatīvajos aktos noteiktās izmaksas;
 - **Uzņēmuma (pakalpojuma) līguma apmaksā** par konkrēta terminēta uzdevuma veikšanu/darba rezultāta sasniegšanu (projekta vadība, grāmatvedība u.tml.);
 - Izdevumi par ikgadējo apmaksāto atvaļinājumu saskaņā ar Darba likuma 149.panta pirmo daļu;
 - Darba nespējas izdevumi saskaņā ar likuma „Par maternitātes un slimības apdrošināšanu” 36. panta pirmo daļu

1. VADLĪNIJAS ATTIECINĀMO UN NEATTIECINĀMO IZMAKSU NOTEIKŠANAI 2014.-2020.GADA PLĀNOŠANAS PERIODĀ,
http://www.esfondi.lv/upload/00-vadlinijas/vadlinijas_2016/vadlinijasvadlinijas-attiecinamo-un-neattiecinamo-izmaksu-noteiksanai-2014.-2020.gada-planosanas-perioda-pdf

ES fondu attiecināmo izmaksu nosacījumi (2)

- Uzņēmuma (pakalpojuma) līguma apmaksas nosacījumi:

- Ja uzņēmuma līgums ir noslēgts:

- ar fizisku personu kā izpildītāju, un tā nav reģistrējusies Valsts ieņēmumu dienestā kā pašnodarbināta persona,
- ar ES fonda finansējuma saņēmēja darba ņēmēju (reģistrētu Valsts ieņēmumu dienestā),

attiecināmas ir **uzņēmuma (pakalpojuma) līguma izmaksas par konkrēta terminēta uzdevuma veikšanu/darba rezultāta sasniegšanu** (projekta vadība, grāmatvedība, būvuzraudzība u.c.), kā arī **valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas no apliekamajām attiecināmajām izmaksām**, ja to paredz MK noteikumi par specifiskā atbalsta mērķa īstenošanu;

Minimālās valsts sociālās apdrošināšanas iemaksas un biedrības un nodibinājumi

- Sociālo un darba lietu komisijas š.g. 15.novembra sēdē tika nolemts, ka tiks izveidota darba grupa par iespējamajiem grozījumiem likumā “Par valsts sociālo apdrošināšanu” saistībā ar valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu (VSAOI) minimālo objektu.
- Plānots, ka minētā darba grupa darbosies novembrī - decembrī un tajā piedalīsies arī atbildīgo ministriju un nevalstiskā sektora organizāciju pārstāvji.
- Pirmā darba grupa notika š.g. 21.novembrī.

Pēc VID datiem:

- Reģistrēto biedrību un nodibinājumu skaits uz 2016.gada 15.novembri ir 21544, no kurām kā darba devēji reģistrētas 2389 (11%), kas nodarbina 12343 darba ņēmējus.
- Darba samaksa zem minimālās algas ir 7047 darba ņēmējiem, no kuriem 4048 gūst ienākumus citās darba vietās.

Biedrības vai nodibinājuma rīcība

Identificē personu loku, uz kurām potenciāli varētu tikt piemērots mēneša minimālais VSAOI objekts.

1) vai persona (nodarbinātais) nav izņēmuma kategorijā, par kurām VSAOI var veikt no līdzšinējā VSAOI objekta:

- persona, kura ir sasniegusi pensionēšanās vecumu vai kurai ir piešķirta vecuma pensija
- persona, kurai līdz pensionēšanās vecumam palikuši ne vairāk kā 5 gadi un kura pirms tam vismaz 1 gadu bijusi bez darba
- persona ar I un II grupas invaliditāti
- persona, kura pirmreizēji kļūst par darba ņēmēju – pirmos trīs mēnešus
- persona līdz 24 gadu vecumam, kura mācās vispārējās, profesionālās, augstākās vai speciālās izglītības iestādē
- notiesātais, kurš tiek nodarbināts brīvības atņemšanas soda izciešanas laikā

2) vai personai algota darba ienākumi* pie biedrības vai nodibinājuma ir zem 285 eiro mēnesī (2017.gadā) un persona ir bijusi darba attiecībā pilnu mēnesi?

3) vai persona ir iesniegusi algas grāmatiņu biedrībā vai nodibinājumā (IIN atvieglojumu piemērošanai)? Vai persona gūst algota darba ienākumus pie cita darba devēja vai no mikrouzņēmumu nodokļa maksātāja?

*Ar algota darba ienākumiem saprot arī personas ienākumus uz uzņēmuma līguma pamata, bet šī persona nav reģistrējusi savu saimniecisko darbību VID (līdz šim ienākumu izmaksātājs ieturēja darba nodokļus)

Biedrības vai nodibinājuma rīcība

- Ja persona ir iepriekšējā slaidā minētā izņēmumu kategorijā (un šo stāvokli nemaina), biedrībai vai nodibinājumam problēmas ar VSAOI minimālo objektu biedrībai nevarētu rasties, neatkarīgi no atlīdzības apmēra. Maksājumus veic līdzšinējā kārtībā.
- Ja personai algota darba ienākumi pie biedrības vai nodibinājuma ir 285 eiro vai vairāk mēnesī (2017.gadā), problēmas ar VSAOI minimālo objektu biedrībai nevarētu rasties. Maksājumus veic līdzšinējā kārtībā.
- Ja personai algota darba ienākumi pie biedrības vai nodibinājuma ir mazāki nekā 285 eiro mēnesī:
 - un persona strādā nepilnu mēnesi, VSAOI minimālo objektu rēķina proporcionāli darba attiecību laikam.
 - un persona strādā biedrībā vai nodibinājumā nodarbināta pilnu mēnesi, jāveic tālākais izvērtējams.

Biedrības vai nodibinājuma rīcība

Jāatceras, ka minimālo VSAOI objektu nepiemēro par kalendāra dienām, kad:

- persona atrodas bērna kopšanas atvaļinājumā
- personai (bērna tēvam) ir piešķirts atvaļinājums sakarā ar bērna piedzimšanu
- personai ir pārejošas darbnespējas, grūtniecības vai dzemdību atvaļinājums un izsniegta darbnespējas lapa "B"
- persona atrodas bezalgas atvaļinājumā, kas piešķirts, jo personas:
 - aprūpē un uzraudzībā pirms adopcijas apstiprināšanas tiesā ar bāriņtiesas lēmumu nodots aprūpējamais bērns,
 - aprūpē ir bērns līdz 3 gadu vecumam

Biedrības vai nodibinājuma rīcība

- Ja darba ņēmējam ir vairāki darba devēji, darba ņēmēja ienākumi (minimālā VSAOI aprēķinam) tiek summēti:

Ja darba ņēmējam ir vairāki darba devēji, VSAOI no minimālās algas veic tas darba devējs:

- pie kura ir iesniegta algas nodokļa grāmatiņa
- pie kura persona darba ņēmēja statusu ir ieguvusi agrāk
- Valsts ieņēmumu dienests (VID) elektroniskajā deklarēšanas sistēmā (EDS) nodrošina atzīmi, kuram darba devējam ir jāveic VSAOI no minimālās algas
- Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra (VSAA) aprēķina un atmaksā pārmaksātās VSAOI

N.B.! Darba ņēmēja ienākumu summēšana netiek piemērota attiecībā uz darba ņēmēja gūtajiem ienākumiem mikrouzņēmumā.

Biedrības vai nodibinājuma rīcība

- Ja personai algota darba ienākumi pie biedrības vai nodibinājuma ir mazāki nekā 285 eiro mēnesī un persona strādā biedrībā vai nodibinājumā pilnu mēnesi, jāpārlicinās:
 - vai persona ir iesniegusi algas nodokļu grāmatiņu biedrībā vai nodibinājumā?
 - vai personai biedrība vai nodibinājums ir vienīgais algotā ienākuma avots?

Ja persona ir iesniegusi algas nodokļu grāmatiņu biedrībā vai nodibinājumā un tai ir arī cits algota ienākuma avots, jākonsultējas ar personu vai otrā darba vieta tās ienākumi nav lielāki. Vēlams algas nodokļu grāmatiņu iesniegt ienākuma gūšanas vietā, kur lielāki ienākumi.

1. 1. darba devējs maksā algu, kas ≥ 380 euro
2. darba devējs maksā algu, kas < 380 euro

Piemērs

Darba ņēmējs strādā SIA "A" kā parasts darba ņēmējs, saņemot algu 400 eiro, un Biedrībā "B" kā parasts darba ņēmējs, saņemot algu 200 eiro.

Algas nodokļu grāmatiņa SIA "A", līdz ar to minimālo VSAOI nav jāveic (alga > 380).

SIA "A" veic parastā kārtībā VSAOI maksājumu no algas 400 eiro = 136,36 eiro.

Biedrībā "B" veic parastā kārtībā VSAOI maksājumu no algas 200 eiro = 68,18 eiro.

Biedrības vai nodibinājuma rīcība

2. 1. darba devējs maksā algu, kas <380 euro
2. darba devējs maksā algu, kas <380 euro

Piemērs

Darba ņēmējs strādā SIA "A" kā parasts darba ņēmējs, saņemot algu 200 eiro, un Biedrībā "B" kā parasts darba ņēmējs, saņemot algu 200 eiro.

Algas nodokļu grāmatiņa Biedrībā "B"! līdz ar to minimālo VSAOI veic Biedrība "B", bet SIA "A" veic VSAOI no faktiskās algas.

SIA "A" darbaspēka nodokļu maksājums: 109,35 eiro mēnesī no tā 68,18 eiro VSAOI
Biedrība "B" veic parastā kārtībā VSAOI no algas 200 eiro = 68,18 eiro VSAOI; un veic 28,98 eiro maksājumu (97,16-68,18), lai kopējās VSAOI uz personu veidotu minimālā VSAOI = 97,16

Biedrība "B" 3 mēnešu laikā, kad VSAA ir veikusi kopējos aprēķinus un konstatējusi, ka par darba ņēmēju VSAOI tiek veiktas vismaz no $\frac{3}{4}$ no 380 eiro, pārmaksāto virs faktiskā VSAOI objekta (28,98 eiro) atmaksā Biedrībai "B"

Biedrības vai nodibinājuma rīcība

4	1. darba devējs maksā algu, kas <380 euro 2. darba devējs ir MUN
	<p><u>Piemērs</u> Darba ņēmējs strādā MUN, saņemot algu 200 eiro, un Biedrībā "A" kā parasts darba ņēmējs saņemot algu 200 eiro.</p> <p>Minimālo VSAOI veic MUN, bet Biedrība "A" veic VSAOI no faktiskās algas. Biedrība "A" darbaspēka nodokļu maksājums: 109,35 eiro mēnesī no tā 68,18 eiro VSAOI MUN minimālā VSAOI = 97,16 eiro.</p>

Pārmaksāto minimālo VSAOI atmaksāšana, ja persona ir guvusi ienākumus pie vairākiem darba devējiem

Grozījumi MK 2000.gada 2.maija noteikumos Nr.164 «Kārtība, kādā tiek aprēķinātas un atmaksātas pārmaksātās valsts sociālās apdrošināšanas iemaksas» paredz:

- VSAA aprēķina pārmaksātās VSAOI par pārskata mēnesi 3 mēnešu laikā līdz 15.datumam (piemēram, par janvāri aprēķina līdz 15.aprīlim);
- VSAA par pārmaksāto VSAOI informē VID līdz 20.datumam;
- VID informē darba devēju;
- katra darba devēja pārmaksātās VSAOI VID novirza citu nodokļu parādu segšanai, ja tādi ir, vai ieskaita nākamo periodu maksājumos, vai pēc darba devēja pieprasījuma atmaksā.

Biedrības vai nodibinājuma rīcība

- Ja personai algota darba ienākumi pie biedrības vai nodibinājuma mazāki par 285 eiro mēnesī un persona strādā biedrībā vai nodibinājumā pilnu mēnesi, un persona ir iesniegusi algas nodokļu grāmatiņu biedrībā vai nodibinājumā, un tā papildus negūs algota darba ienākumus un nav mikrouzņēmumu nodokļa maksātājs, tad biedrībai vai nodibinājuma jāreķinās ar minimālā VSAOI objekta piemērošanu.
- Tomēr darba devējs var izvērtēt, vai tās ir pilnvērtīgas darba attiecības un tas nav uzņēmumu līguma objekts, piemēram, zāles pļaušana vasaras mēnešos, grāmatvedības pakalpojumi kā ārpakalpojums.
- Ja persona ir noslēgusi uzņēmumu līgumu, bet nav reģistrējusi saimniecisko darbību, tā var reģistrēties kā saimnieciskās darbības veicējs vispārējā IIN režīmā un maksāt nodokļus vispārējā kārtībā.
- Ja tomēr tās ir darba attiecības, jāvērtē vai šo darbu nevar izpildīt īsākā laikā. Piemēram, persona veic arhivāra pienākumus 1 stundu nedēļā, iespējams, ka var pārslēgt līgumu un personu nodarbināt 6 dienas gada beigās. Ja persona strādā tikai vienu nedēļu mēnesī – iespējams noslēgt darba līgumu tikai uz šo konkrēto nedēļu, attiecīgi minimālais VSAOI objekts tiek piemērots tikai par šo periodu.